

Oglasi, priplozani itd. tiskaju i računaju se na temelju običajnog cijenika ili po dogovoru.

Novo predbrojbu, oglašavanje itd. šalje se naputnicom ili poloznicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod narudbe valja točno naznačiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odupičivstvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Cokovnj račun br. 847.849.
Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rade male stvari, a neologu sve pokvari». Narodna poslovica.

odgovorni urednik Jerko J. Mahulja.

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulice Glavica 1.

Glavni suradnik prof. E. Mandić u Trstu

Poziv na predplatu!

Evo je prošlo i prvo polugodište da mnogi naši predplatnici nisu poslali predplate. Imade ih dapače mnogo i mnogo takovih, koji nisu poslali predplate ni za lanjsku godinu.

Podsjećamo ovime sve naše cijen. predplatnike, da uredite svoje računo sa upravom i pošalju predplatu, a one okorjele dužnike opominjemo, da podmire predplatu, da ih ne zateče jednoga dana sudbeni poziv za podmirenje predplate, što će im prouzročiti veće troškove. Kad takovi nemaju toliko savjesti i duševnosti, da je nepošteno držati list a neplaćati ga, s takovima ne ćemo ni mi imati nikakvog obzira.

Pula, mjeseca julyja 1913.

Uprava „Naše Sloge“.

Sastanak pouzdanika Političkoga Društva u Buzetu.

Dne 16. o. mj. bio je najavljeni sastanak pouzdanika Političkoga Društva iz mjesne občine Buzet, u buzetskom „Narodnom Dому“.

U 10 sati pr. podne otvorio je predsjednik P. D. gosp. dr. D. Trinajstić sastanak, te pozdravio mnogobrojne pouzdanike. Pozdravio je napose narodnog zastupnika na carevinskom vijeću dra Laginju te zastupnike na zem. saboru velec. A. Zidarića, Frana Flego i I. Sancina. Raslućavač svrhu narodnog pokreta oko P. D., dao je riječ dr. Laginji.

Dr. Laginja je tumačio težak položaj, što ga hrvatski zastupnik imade u bečkom parlamentu, u kojem su doduše Slaveni u većini, nego žalibože dosta puta nesložni. Govori o silnim vojničkim troškovima, što priči, da se ne može udovoljiti drugim potrebama. Govori o slabim upravama u nekojima pokrajinama, te spominje koliko mi istarski Hrvati i Slovenci trpimo radi toga, što se uprava pokrajine nalazi u talijanskim rukama. Spominje cestu Lupoglava-Lančke, o kojoj se govorilo još u vrijeme Marije Teresije, a ipak još je pravo nema niti na — papiru. Vruće preporuča svima neka se u tom i sličnim pitanjima pokažu složni, neka ne zahtijevaju da mora cesta proći mimo svatije kuće, neka jednoglasno kažu, kad su upitani: dajte nam jednom tu cestu, pa se gradila kako hoće, glavno da se gradi. Ako se budete nabijali, selo nad selom, županija nad županijom, nećete nikada doći do ceste. Zatim se Laginja bavio visokom politikom i naznačio nesretni dualizam u monarhiji kao izvor svakoga zla za nas. Preporučio je svima nek se kupe oko Političkoga Društva. Preporučio je roditeljima, svećenicima i učiteljima odgoj djece; odgoj ne samo razuma nego i srca.

Nar. zastupnik Sancin u dugom i vatrenom govoru navadjao je sav kalvarij, što prolaza hrvatski i slovenski zastupnici nakon izbora g. 1908. Ipak popustiti ne možemo niti hoćemo! Navadjao, koliko su dobra učinili naši zem. zastupnici, premda sator krivnjom Talijana ne radi, kao na primjer razne izvježene podpore unesrećenim od zla vremena, razne uspjehe na školskom polju itd. Svršava vrjedn pozivom na složan, neumoran rad.

Nar. zast. velec. gosp. A. Zidarić, župnik-dekan iz Krana, pozdravlja svoje izbornike. Spominje prve dane teških borba, u kojima je mnogo sudjelovao odličan jedan sin buzetske občine, elje smrtno ostanke već vite godina crna zemlja krije; blagopokojni kanonik Petar Flego, kojemu govornik osobno i narod mnogo duguju. Osvrće se na rad Talijana, na njihovu „Unione Nazionale“ te zove sve na složan rad.

Nar. zastupnik Fran Flego, zgodnim riječima tumači svrhu Političkoga Društva, navadjao, kako valja primjerom raditi, kako se valja žrtvovati za skupnu narodnu stvar. Spominje, kako su znali Talijani davati novac na zajam po 20, 30, 50 čuk i 100 po sto, od kojega su zla oslobodilo narod naše Posujilnice. Talijani ne rade ništa za narod, nego samo za svoju stranku, za svoju prevlast. Oni znadu otvoriti kakvu talijansku školu po našim selima, ali to samo onda, kad vide da mi dižemo tamo škole. Ustrojili su u Buzetu njihovu „Cassa Rurale“, ali to samo na ustuk Posujilnici, inače da nije bilo Posujilnice, nebi nikada bilo niti „Cassa Rurale“, i oni bi nesmetano davali narodu novac po 50, 100 po sto kamata!

Gosp. Ivan Buzdon, obč. zastupnik iz Lančice, nakon liepog govora predlaže na glasovanje rezoluciju, čijih je prvih pet točaka jednako rezoluciji primljenju u Pazinu, na sastanku dne 19. julyja o. g. a daljnje dvie točke glase:

Pozivlje se c. k. Namestništvo, da uztegne Pokrajinskom Poljodjelskom Vijeću, sve one podpore, koje su mu izručene za podizanje poljodjelstva, te da se ove podpore dogovorno sa hrvatsko-slovenskim i talijanskim zastupnici uporabe za gorepomenutu svrhu.

Pozivlje se c. kr. Namjestništvo, da naloži tehničkom odsjeku, da odmah započne na potrebitim radnjama na cesti Lupoglava-Lančke.

Rezolucija je bila primljena jednoglasno. Razvila se zatim živa rasprava u kojoj je sudjelovalo mnogo naših svećenika, seljedika i drugih ljudi, a dr. Laginja je marno bilježilo želje i potrebe naroda. Na koncu je Laginja preporučio svima musku ustrajljivost. Sa našim radom, našom ustrajnošću možemo više toga dobiti, ali vite stvari ne mogu ići bez sabora. Nego budite uvjereni — rekao je uzdignutim glasom Laginja — ni ja, niti moji drugovi nećemo vas prodati za tanjur leće. Trpiti ćemo vas prodati za tanjur leće. Trpiti ćemo i još ćemo trpiti; radili ćemo svim silama, da se uvedu zakonite, normalno

prilike u Istri i u njezinom saboru, da i ako kasnije, dobijemo sve potrebno. Laginja je govorio o raznim koracima, po kojima će se glas naroda čuti i morati uvažiti, a naš narod, dobro razumjevši svojega već sjedog vodju, burno ga pozdravljao i odobravao njegove izjave.

Sakupljen je tada narod predložio pouzdaničko vijeće i malo za tim — bilo je već dva sata po podne — predsjednik Političkoga Društva zaključio je sastanak.

Novi rat na Balkanu.

Pula, 23. julyja 1913.

Što je svaki misloni rodoljub predviđjao, kakvo će posljedice još imati bratoubilački rat na Balkanu, to se je i dogodilo. Turska je naime sa ostanakima svoje vojske prodria u teritorij izgubljeni u prvom ratu i zauzela Bugarskoj Drinopolje, Lozengrad i Lüle-Burgas, koje su bili Bugari tolikim junadtvom i žrtvama zauzeli. Sva ta mjesta zauzeli su sada Turci bez ikakvog odpora, jer su se iz svih tih mjesta malobrojne bugarske posade morale umaknuti pred brojnijom turskom silom.

Uslijed te provale Turske nastat će ponovni zapletaji na Balkanu. Velevladati a na čelu im Engloška izjavilo su već da neće dopustiti da Turska prekrši Londonski ugovor, te da će se već noći sredstva, koja će prisiliti Tursku, da postuje taj ugovor. Proti toj izdajničkoj akciji Turske ustao će složno i balkanski saveznici, koji se sada međusobno bore. Iz Beograda se naime javlja stanovište službenih krugova, koje glasi: Turske pokrajine, koje su svojih balkanski saveznici, skupno su vlastitvo Balkanskog saveza koji je još takodjer i sada odlučan, da brani te stecičine. Spor, koji je nastao među saveznicima izravnat će saveznici među sobom, a ako Turska napadne jednoga od saveznika imat će tada posla sa svima skupno. Sudeć dakle po toj izvaji mjerodavnih krugova, izjaver će Tursku balkanski saveznici opet sjedinjeni iz zauzetih krajeva, ako nebi Turska htjela na miru predati te krajeve saveznicima.

Ovaj drugi rat, nakon što je palo toliko ljudskih života sada je svršen. Bugarska iznemogla, pristala je na pregovaranja o miru. Izaslanici ratujućih država sastali su se u Nišu u Srbiji i tu će biti podpisano primirje, a onda će početi pregovori o miru u Bukarestu u Rumunjskoj.

Tim dogovorima prisustvovat će osobno svi ministri predsjednici balkanskih država. Povodom toga dale su vlade u Srbiji i Rumunjskoj svojim zapovjednicima vojke nalog, da obustavo sve ratne operacije proli Bugarskoj, ali da čete ostanu i nadalje do sklopljenja mira na svojim stocijama, samo ne smiju sada prići, da se Sofija, glavni grad Bugarske, gdje je bilo pomanjkalo već hrane, obiskri svim potrebitim životem.

Odsavuda javljaju, da će mir biti sklopljen skoro, jer da će se neprijatelji brzo pogoditi, pošto nema nitko nakane, da Bugarskoj otežta sklopanje mira.

Izrazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju n e p o d p i s a n i n o t i s k a j u, n e f r a n k i r a n i n e p r i m a j u.

Predplata za poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljaka, 3 K za seljaka, odnosno K 2:50 u pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., saostali 20 h., koji u Puli tolt izvan late.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari Laginja i dr. Via Glavica br. 1, kamo neka se nasloviju svaprema i predplate

Od novoga rata imale su sve ratujuće stranke štete a najviše Bugarska, a jedino je dobila Rumunjska, koja nije ni puške ispallia a dobila liepi komad bugarskog zemljišta Tutrakan-Balcik (od Dunava na crno more).

Nastaje sada još pitanje, hoće li morati balkanski saveznici nakon sklopljenog mira ponovno poseći za oružje proti Turskoj, da ju istjeraju iz nepovlastno zauzetih krajeva. Nada je, da do toga neće doći, jer će Turska popustiti Europi; ali ako nobi, tad njoj ne bi balkanski saveznici u ponovnom ratu toliko toga oprostili kao u prvom. Carigrad nije bio saveznicima daleko već u prvom ratu, te bi sada mogli doći pred srma vrata, ako ne i u sv. Sofiju.

Pogled po Primorju Puljsko-Rodnjski kot.

† Anton Vasilčić. U petak večer, 18. t. mj., umro je ovdje isa kratke bolesti Anton Vasilčić, zidar namješten kod gradjevno ureda c. i k. ratna mornarice, u najljepsoj muzeovnoj dobi od 40 godina. Jak, krepak i zdrav, legao je u hladan grob nesrećom što mu se dogodila dan prije. Idući sa svog posla 17. t. unj. u fi. a. po p. u arsenal na vjezub vatrogasaca ponudio mu jedan znanač mjesto u teretnom automobilu vojnog crara te došavši pred Arsenal htjede skočiti na zemlju sa automobila, ali u skoku zakučila mu se baljina za automobil i kako je isti, prem polaganu hodio, povukao ga za sobom i zapleo tako da su mu kola prešla preko gornjeg diela nogu i trbušne šupljine i zadobio teške osljede usljed kojih je nakon 24. a. umro u pokrajinskoj bolnici. Svakoga, koji je pokojnika poznavao, živo se kosnula ta nesreća, a njegova smrt pobudila obću žalost u svim našim narodnim krugovima, gdje je pokojnik bio poznat sa svog žitvog i svjestnog rodoljublja i prisustvovao sa svom rodoljubnom dušom u svakom našem narodnom pokretu u Puli, bilo kod izbora, narodnih zabava i u društvima, a osobito pak kod Narodne radničke organizacije u kojoj je obnašao čast neumornog i marljivog odbornika.

U nedjelju mu je bio krasan sprovod kakvog se riedko vidja u Puli. U žalobnoj mnogobrojnoj povorci, koja se protezala skoro kilometer dužine, prisustvovalo je našega naroda svih stališa, a zastupana su bila sva naša hrvatska društva u Puli.

Nad otvorenim grobom oprostilo se od pokojnika u ime Narodne radničke organizacije i prijatelja krasnim i ganutljivim riječima predsjednik iste g. dr. Rudolf Pederin.

Pokojnik ostavlja udovicu sa troje ne- jake djece.

Velikoj žalosti obitelji i rodbine pridružujemo su iskreno i mi, a dragom pokojniku bila lahka ova hrvatska zemlja, za koju je svim žarom svoje rodoljubne duše živio i

radio i u kojoj je prerano našao vječni početak.

Naši vojnici u Skadru. Jutros je posebnim parobrodom odputovao iz Pule četvrti bataljun 87. pukovnije u posadi u Puli, u svemu do 500 ljudi, u Skadru, da zamieni tamo se nalazeću posadu c. i k. mornarice. S njima je otšlo i 20 momaka od vojnike glazbe, koji će zajedno s tom posadom ostati u Skadru. Momci spomenute pukovnije su Slovenci. Što se sve događa u Puli. Malo ima mjesta u ovoj državi, gdje bi jedna stranka tako samovoljno upravljala i sva kojima lopovštine počinala, kako je to u Puli činila talijanska kamorra. Kradje Talijana Lorenzeta, koji je pokrao do pol milijuna kruna, lopovštine, prevare i tat bine talijanskih činovnika na obćini puljskoj, takvi su škandali, da im nema para na daleko, još su svima živo u pameti.

Sada je došao na javu još jedan škandal, ništa gori ako ne još sramotniji od prvih. Već više dana kola po gradu glas, da je jedna djevojčica od 6 godina pala žrtvom usljed gadne pohote neke kramče u ljudskoj spodobi. Djevojčica, koja je kći policijskog agenta Dardi-a kod državne policije u Puli, morala je okužena potražiti lijeka u pokrajinskoj bolnici radi bolesti, dobivene od tog gnjusaa.

Redarstvena oblast stala je istraživati tu gnjusobu i povjerila izvode inspektoru policijskih agenata Carlin-u. Ali uza sve istraživanje, nije se moglo doći u trag besramnoj kramči. Tako je cijelo tu gnjuano nedjeljo ostalo neodkriveno, a maloj su se međjutim pučeli pokazivati tragovi kužne bolesti i na očima. Policijska vlast je šutjela i valjda krivnjom spomenutog Carlina a nije mogla u trag zločinca. Protrog tjedna izmlela je tu stvar tršćanska „Dilnost“ i tek tada ganula se redarstvena oblast te povjerila istragu u tom nečistom poslu i drugim agentima. Nova istraga novih ljudi unela je svjetla i napokon je u utorku na večer unpušten inspektor policijskih agenata gori spomenuti Carlin. Zšto je baš uspjen, ne smijemo za sada kazati, ali svakako će do skora doći na javu čista i prava istina, a možda još koja pikantnija stvarčica.

Eto dakle „kulturni“ Talijani u Puli, gojenci kamorre, sposobni i kullivirani u svemu: tati, prevaranti i . . . . gnjusji, zavodnici nejaske, slabe i nevine dječice. Tu neka „Giornaleto“ govori o talijanskoj kulturi u Istri i kulturi i sposobnosti balkan-skih i ostalih Slavena. Divljačstvo, pokvarenost do mozga, lopovštine i gnjusobe, to su posljedice talijanske kulture i odgoja u Istri — odatle i onaj siliti broj renegata, koje rekrutira talijanska kamora u Istri za svoje nečiste posle. U to neka se zamisle razni Corenchi, Schiavuziziji, Chersichi, Vidulichi, Martinolichii itd. itd., do čega vodi protunarodni i lažni odgoj i umišljena kultura.

Pa da nisu Talijani u Istri zreli; dapače prezreli, gnjili, od velike pokvarenosti. Nama Hrvatima je takova talijanska zrelost hiperkultura — odvratna, gnjusna!

Prva javna vježba Hrv. Sokola u Medulinu. U nedjelju 27. tek. priredjuje Hrv. Sokol u Medulinu na livadi svog staroste br. Kirac Ivana, prvu javnu vježbu, sa rasporedom: I. U 3 sata odlazak vježbača za društvenom fanfarom iz Sokolane na doček brade Premanturaca. II. U 3¹/₂ vježbe 1) prostie Zadarake 2) podmladak proste, 3) Francuski box, 4) podmladak balinama, 5) skupine 6) podmladak kombinirane vježbe sa zastavicama, 7) kolo i 8) segreti igre. III. Ples — Ulaznica 50 para po osobi, gospodje 30 para, Sokol u odori ne plaća ulaznicu. Bude li slabo vrijeme odgadja se na nedjelju 3. VIII.

Pozivaju se svi prijatelji Sokolske misli, da u nedjelju prisustvuju javnoj vježbi, koju prvi put priredjuje mladi Hrv. Sokol u Medulinu. Zdravo i do vidjenja!

Premantura za Družbu. Kao što druguda, tako i kod nas, nastojalo se, da se što svečanije proslavi narodni blagdan. Na sam narodni blagdan bila je na Čitaonici i nekim drugim kućama izvješena hrv. trobojnica, dočim su večerom bili razsvjetljeni prozori svijjećama, a okolni vrhovi krijosovima. U nedjelju dne 6. julija počelo se sa sakupljanjem darova. Uspjeh nije bio baš sjajan, ali ipak zadovoljavajući. Vidimo, da smo i mi u Premanturi počeli uviđati blagovoran rad spasiateljice Družbe. — Ukupno se je sabralo na sabirni arak K 57-84, koji se je novac poslao „Narodnoj Zračnici“, da ga dostavi Družbi.

Izravno Ravateljstvu Družbe poslao je Tamburaški Odsjek Hrv. Čitaonice K 100, kao dar prigodom narodnog blagdana. Na sabirni arak je svako rado i zadovoljno dao svoj obol. Dirljivo je i to, što su žamlenja djeca davala, veselači se, da mogu i ona davati nešto u korist Družbe. U proslavi sudjelovali su muškarcii, ženske, odrasli i djeca.

Kada budu Premanturci složni, nestali će iz našega sela izroda, koji su samo na sramotu Premanturi. Doduše ti izrodi su odpadaci odpadaka, pokvarena čeljad, bez karaktera i svakog ljudskog dostojanstva, koji će za vino i trbuh prodati ne samo sebe nego oca i majku, ženu i djecu svakomu, tko da više.

Odbor Hrv. Čitaonice u Premanturi pozivlje sve svoje članove i ostale rodo- ljube i rodoljubkinje na slavu Hrv. Sokola u Medulinu, koja će biti u nedjelju dne 27. o. mj. Odlazak ispred Čitaonice u 2 sata po podne.

Iz Krtice. Prigodom Narodnog Blagdana sakupilo se sa Družbu K 27-80, koja svota je poslana izravno Družbi. Darovate: Čurković, župnik K 8, Smoković, učitelj K 5, po K 2 Lukež, činovnik, Čurković Marija, Brčić, učitelj u miru, po K 1 Metlika Ivo, Vlačić Valentin, Josip Skabić pok. Vazmoslava, Jurančić Ivan, Peruško Mate, Cević Vinko, Butković Josip, učitelj; Peruško Antun 80 p, Skabić Mato pok. Mate 80 p, Kohar Ivan 40 p.

Vjendanje. Na sv. Anu dne 26. t. mj. vjenčat će se u Grikenici gdjeica Ljubica Golac iz Grikenice, poznata u našim krugovima u Puli sa pjevackih koncerata, sa gosp. Nikolom Despiničem, visim podčastnikom c. i kr. ratne mornarice.

Naše čestitke mladencima.

Za Narodni blagdan. Primili smo za Narodni blagdan dalje ove iznose: Obćina Puntar 20 K, Narodna Čitaonica u Puntu 5 K; gosp. B. Mrakovčić K 30, koje darovate K 10 M. Černe, K 6 A. Mrakovčić, K 8 G. Corazza, po K 2, A. Justinijanović, B. Mogorović, S. Mogovović, A. Slavić, Fr. Mavar, K 1 S. Vitanović; g. Josip Vrbka, župnik u Lančicu za jednu pristojbu K 2.

Lošinjski kotar

Iz Malog Lošinja. Za proslavu narodnog blagdana u Malom Lošinj u sabrano je K 111-94. Od toga podario: a) umjeto članarine mjesnoj Čitaonici: obitelj Martinolić „Povero“ K 25; Milan Paskvan, učitelj K 10, po K 6 Josip A. Krajić, učitelj, Romano Martinolić, Ivan Martinolić, Josip Vidulich „Zagajenac“, Ivan Rade „Silba“ i Cesar Boniclioli; Antun Kirac 3 K; b) umjeto ulaznice k proslavi nar. blagdana: Mr. ph. Josip Piničić K 10 i Anka Skopinić, učiteljica družbinog Zaba- vista u Velikom Lošinj u K 2; c) u ime dara: po 2 K Rudolf Ivković i dr. Ivo Orlić; d) sabrano med školokom dječom družbine škole: u I. razredu K 5-48, u II. razr. K 6-04, u III. razr. K 10-42. Nov- vace odaslan je izravno družbinom Ravna- teljstvu u Opatiju.

Iz Nerezana. Dne 3. srpnja oko 8 sati prije podne, nadriže su se strašno crne

oblaci nad Narezanom, a malo iza toga počela je iz njih padati kiša ko iz kablja a malo iza toga uz strahovitu grmljavinu i bljesak počela nas nemilo biti kao orasi a i više debela tuča, koja je padala upravo suha cieleh 10 minuta, te je po- svema unistila sve, što je bilo na polju i vinogradima sa južne strane Nerezina pak sve do Sv. Jakova. Osobito pak vinogradi i mlade šume povema su unisteni za više godina. Sa sjeverne pak strane sela Ne- rezina računja se, da je unistena polovica usjeva i vinograda. Ali sve štete nanesene od tuče, sa svim tim da su ogromne, lakše bi narod pretrpio, da nije vrhu tuče bio i strašan povodanj. Stari ljudi kažu da što slična nisu nikada čuli ni vidjeli. Taj je nanesao tužnom narodu još mnogo više štete nego li sama tuča, jer je na više mjesta odnio sasma zemlju do živog kamena, a uz to odnesla je voda i na mnogim mjestima i gromače, kojima su bila polja ogradjena, te je takvim mjestima ostala upravo prava pustoš. Na ne- kim pak mjestima, što su se prije obra- djevala, vidi se danas velike gromače ka- menja i mulja, što ih je voda nanesla. Razumije se, da će tužan seljak morat za- pustiti takova polja, čime će oduštili veliku škodu. Samo se po sebi razumije, da je tužni narod odmah svrnuo pogled na ob- ćinu, nadom, da će ona, ko što je njezino dužnost, poduzeti shodna, te se obratiti na više oblasti molbom, da pošalju komi- siju, koja bi imala procijeniti štetu i polag toga odlučiti čim obliatiji podporu nastra- đalim. Ali uzaludu! Polag Informacije, što smo ih dobili od samih osoba, koje pomažu na obćini voditi i oblaćiti, osvje- dočismo se, da nije obćina ništa poduzela. Čim su to doznali, zauzeli su se za stvar nerazinski Hrvati, na čelu im naš vrli Garde Sokolić, te su dne 8. julija odpo- sali na c. kr. kol. poglavarstvo molbu, podplisanu od 108 kuće-gospodara bez razlike stranke.

Kad su gospoda na obćini doznali za tu molbu, grozno su se uznemirili (valjda radi toga, jer su uvidjeli, da je narod počeo oči otvarati), pak su (čujlo!) neko- jima zabranili da spomenutu molbu pod- plašu, pod izgovorom, da su oni već sve poduzeli (možda brzoglavno?) Osobito su pretražili one iz svetog Jakova. Tužni ljudi!!

Imaštamo to pred javnost prije svega čvrstom nadom, da će se kompetentne oblasti zauzeti za nas, te nam čim prije prikročiti čim većom podporom u pomoć, a Nerezincima preporučujemo ovim putem, da već jednom otvore oči, jer i ovaj slu- čaj dokazuje, koliko se na obćini brinu za njih.

Voloski kotar

Muno. (Naše nove ceste.) Već je jav- nosti poznato, da se u gornjem dijelu voloskog kotara već tri godine mjesto ili bolje rekuć mjerkažu razne ceste. Čovjek, koji ne pozna kraja, mislio bi, da je tu za izmjeriti nekoliko stotina hiljada kilo- metara. U istinu ta daljina nije tako ve- lika, nego izgleda da je nepromenost veća. Ni-am stručnjak, ali svojedno mislim da je to malo previše, kad se mora ići put 2, 3, čak i više puta mjeriti. Čovjek bi skoro mogao posumnjati pa reći, da g. mjerčici ne idu za tim, da se cesta čim prije svrši, nego da se spomenuta g. čim više materijalno okorište. Shvatljivo je moje nalučivanje biti, ako spomenem, da su g. mjerčici sa podgradeke ekspoziture sarni Njemci, a na čelu im je Talijan i po tome svi naši veliki prijatelji, ljudi koji imaju jako mnogo smisla i volje, da pomognu našem bijednom narodu!!

Naravno u Podgrad moraju doći samo Njemci. (Ipak se vidi da nije Podgrad u Štajerskoj, jer im je bar na čelu Talijan, dakako još veći naš politički prijatelj.)

Da bude jasna slika, narvesti tu jedan slučaj, koji će biti dovoljan, da se dokaže veliku srb i savjesnost ovdjedšnjih mjerčika. Neke subote bio je jedan od gg. mjer- čika u Munama, a dva u Zvončnem. Prvi je imao dva radnika — od kojih je jed- nom 18. god. sa 3-60 K nadnice, a dru- gom 14. g. sa 3 K nadnice (zbilja savjesno izbirani nadničari), a ona druga dvojica imali su svaki tri radnika. Prvoga su nje- govci nadničari dopratili u Zvonče (valjda bi mu bilo previše dosadno kroz sumu samom putovati!), a onda ih je poslao natrag kući, a ova druga dvojica isto poslije podne poslali su svoja radnike kući, pa su posli u Opatiju. U ponedjeljak su opet posli nadničari na uređeno mjesto gg. čekati, ali nisu se vratili, kako je bilo rečeno u jutro, nego u večer. Naravno radnici su bili plaćeni za subotu i poned- jeljak, kao da su oijeli dan radili — a bit će da nisu niti ;g. ostala bez plaće. Sada bi bilo interesantno znati, tko je platio radnicima tolika kruna i na čiju štetu? Mislim da će lako svaki pogoditi. Kako ste vidjeli ovo je jedan slučaj, a tko znađe, koliko je ovakvih slučajeva bilo u ovo 3 godine. Bilo bi poželjno, da bi se već jednom zauzeli kompetentni faktori za tu stvar, jer narod već zdvaja a kod ovakvog rada ne ima nikakve utjehe. Za druge strane poznato je, kako se je ovih dana na staroj, nevaljaloj cesti, jedan au- tomobil razmrakao, gdje je dakako i ne- koliko života našradalo, a toga svega ne bi bilo, kad bi se sagradila nova cesta. Ne zolim niti mravju zla, ali skoro bi želio, da si još neki — bez većega sla- malo nos ogražo, jer bi se možda prije sagradila nova cesta.

Pazinski kotar

Kršan. Pet godina provadja se u nas dloba obćinskog dobra. Ta je dloba zalata jedna od najtočnijih i najsvrššenijih da- našnjega vješka; koja ima više nepravnica i protuzakonitosti nego li dijelova. Dlobu obćinskog dobra porezne obćine Kršan, provadja već 5 godina jedan gospodin, gospodin, koji je rekao god. 1907. prigo- dom izbora „da meni povjerite, sve bih u tri mjeseca dovršio“. Taj gospodin nije nitko drugi, već glavom sam g. Linz c. k. šumski savjetnik u Pazinu.

Obćinsko glavarstvo u Plominu, naš seoski starješina sa jednim zastupnikom, koji je bio jedini između dvih obćinskih pouzdanikom pri diobi a osobito g. Linz mogu se zbilja ponositi sa tom dlobom, proti kojoj je uložon utok ništa manje nego od tridesetdvojice na jednom, no računajući ovamo razno osamljeno utoke i tužbe.

Naš seoski starješina Rudolf de Doma- zetovich, koji je, mlinogred budi rečeno ljudi talijanaš, a njegov otac bijaše rođeni Senjanin od roda plemenitih Domazeto- vicia — još tako drovilo, te se usudjuje i javno lagati cielom puku — c. je naime dao javiti dva puta kroz godinu dana po obćinskom slugi na trgu u nedjeljno dane, da je dioba svršena, neka svaki svoje ogradii itd., dok nije i treći put na Tje- lovo dne 22. unja dao opet javno oglasiti da je došno nekakov dekret (valjda od g. Linza), da je dioba dovršena, da je od sada svaki gospodar od pokazanog mu dijela, da neka svatko od sada unapred, od tobože tudjeg dijela čuva blago, kao od kupusa itd., no znamo bili se više čudili ili zgražali na tako drsku laž. Kako se može dati javiti da je dioba svršena, kada ima još više komada zemljišta za razdieliti; kako se može dati javiti, da je svatko vlastnik od pokazanog mu dijela, kad prav- lnik jasno kaže, da dioba ima biti po- tvrdjena od obćinskog zastupstva, zatim od zemaljskog odbora, pa kad bude po- tvrdjena od obih i načinjeni ugovori, da će istom enda biti svaki vlasnik od svoga.

dan
zača
ika.
jer-
prvi
red-
sno
nica
je-
ida
mu
dao
sto
ike
jak
sto
ilo
no
ne-
a
ce.
je
uju
liti
a
ilo
bi
ori
od
Z
ih
u-
ne-
la.
bi
je
ta
r-
i
u
u
n,
o-
ih
je
k.
na
m
m
z
a,
je
ne
re
no
ni
i
no
oo
e,
e-
ti
g-
d-
u
u
d,
d
lli
te
ja
a
to
a-
o-
la
a.

N. dioba nije još bila ni predložena ni izvrđena od obćinskog zastupstva.

Naš seoski starješina i obćinski zastupnik Frankola, koji je bio jedini prisutan uz Linza kod provadjanja diobe u svojstvu pouzdanika. I na toga je bilo više krivih blagoslova nego li kaplja u jezero, sada lažu i huckaju puk, neka brani pasli marvi, neka gradi, jer da je na zadnjjoj obćinskoj sjednici dne 19. maja potvrđena dioba i sve svršeno, a sve to s namjerom, da se porode smutnje i razmirice, pa da oni mogu lakše u mutnom loviti i da im uslane tako ta nepravdna dioba, u kojoj imaju oni najveć prste umješane. Medjutim znamo za stalno, da se na sjednici dne 19. maja nije o tome ni raspravljalo. Za sada dosta, drugom zgodom više.

Apeliramo na slavni zemaljski odbor u Poreču, da dobro ispita cijeli diobeni postupak obćinskog dobra porezne občine Krsan, e da narod ne bi morao vjerovati, što je rekao jedan, u diobu umješani, da „ni junta neće protiv jednog savjetniku“ makar i ne bilo pravedno razdieljeno.

Gradnja konvikt-a u Pazinu. Napokon su započele radnje za izgradnju konvikt-a za hrvatske djake. Odučeno se je pripravljalo tla za temelje zgrade. Sama zgrada biti će sazidana iz betona, u koju svrhu su već dopremljeni i neki strojevi za pravljenje betona. Početak jeto je tu, te da bude sto skorije dočekan sretno i svršetak.

Sv. Nedoljka kod Labina. I ovdje smo uko i skromno proslavili Narodni blagdan. Mi nismo toliko sretni, poput ostalih naših sunarodnjaka, da blagdan svetih slavenskih Apostola proslavimo službom božjom u crkvi, jer imadeimo na žalost protunarodnog svećenika. Učinili smo ipak što smo mogli, te se sjetimo naše Družbe Sv. C. i M. i sabrasmo svoticu od K 31-50, koju odposlasimo ravnateljstvu Druzbom u Opatiju. Od te svote podariše po 5 K: Jakov Črnjul, gostioničar, Valent Jereb, zapreputar. Sv. Martin; po 2 K Andrej Količ, učitelj, Antun Burul Šimat, Marko Leul Fuhtar; po 1 K Marin Pamič, Marin Licul Grašič; Ivan Santolca, Mato Kos Nosković i Mate Kirešič. Ostala svota sakupljena je medju školskom djecom.

Porečki kotar

Iz Zrenjca. (Svršetak.) Čin je započela zabava, odmah je došao u dvoranu predsjednik obćinske uprave Jacinto Punis sa fantom Jakovom Punis, zahtijevajući pismenu dozvolu veselice od naših prvaka Antuna Tondić i Antuna Grdina. Naši stajali čvrsto te zahtijevali od njega dekret političke oblasti u umješanoj naše veselice, koja je bila na vrijeme najavljena c. k. kot. poglavarstvu u Poreču. Kad su vidjeli da im njihova ne vrijedi, upitali su asistenciju žandarmerije, da zaprijetu veselice, ali i ovo im nije uspelo. Sada su se dvojica uputili u Opatj. načelniku, da odasajke pulicaja sa nalogom, da zaprijetu veselicu. Dr. Pesante objeručke ih je primio i odazvao se njihovoj molbi. Dotle neprestano zvonilo na Leginoj školi, opetujemo na „Leginoj“ školi, znak da se kaporioni sakupe i spaše talijansvo Zrenjca, tužna im majka. Na to je izašla talijanska glazba sa rulljom, da uz kuću veselice demonstrira, a žandarm je imao sto muka, da uzdrži mir i red. Medjutim došao je i pulicaj iz Opatje, koji je u pratnji predsjednika obćinske uprave i obćinskog poslužnika opeta u dvorani zahtijevao, da se prekine veselicom. Sada je nastala cijela gungula. I e vana su bili naši protivnici a u dvorani naš narod. Naši složno zahtijevaju nastavak veselice, čemu je morao odbor popustiti, dok su izvana siljeđito provokacije, te u istinu naši su postavili veselicu. U to doba su školska djeca Legine škole — kako se pripovjeda napojena vinom — demonstrativno pjevala

izazivne pjesme protiv Hrvatima, a za'njima oko 200 koraka vidjeli smo proći njihovog učitelja Luigia Duse, a da nije zaprijetio demonstraciju podložne mu djece. Školski nizam zakon nalaze učiteljima, da moraju i izvan škole pripaziti na ponašanje školske djece.

Za vrijeme blagoslova prekinuta je bila veselica, te opeta nastavljena. U 5 i pol sati opet je u prijašnjoj pratnji došao Opatj. pulicaj te ponovno „in nome della legge“ zahtijevao, da se prekine veselice. Odbor videći veliku razdraženost duhova jedne i druge strane te bojeći se i krvoprolića, te da se izbjegne daljnjim nesrećam, sa taktičnog gledišta je prekinulo veselicu, dok je naš narod uz harmoniku na usta nastavio ples. Veselice i onako imala se završiti u 7 sati, po tome smo ipak uspjeli natim programom.

Niti iza veselice nije prestala borba. Talijanci navali u krčmu, te sa izazivnim pjesmama provocirali su naše ljude, koji su mirno pili u gostionici Andreja Punis. Dapače niti nisu mirovali, kad su naši otišli, te ako nije došlo do krvi, imamo zahvaliti energičnom nastupu žandarma. Talijanci najradije bi vidjeli u krvi Antuna Tondić i Antuna Grdina, a najviše su se isticali Jovanin Bassanes, postolar, koji se preporuča za djelo hrv. svećenika, učitelja i učiteljice, Antun Križman Babe, protiv kojeg je morao ostro nastupiti žandarm, te koji se naravno za čuvara i nadziratelja sadjenja borova, te Joakim Bassanes, trgovac i mesar.

Da nije došlo do krvi, ima se pripisati ozbiljnosti i trijeznosti naših ljudi, koji su strogo pazili, da niko ga ne izazivlju.

Jedno moramo ovdje spomenuti. Kad bi stoji dio bio poduzeo naš jedan učitelj, onda bi bilo vrskanja u Judeji, dok smo uvjereni da Duse-u neće biti ni vlas taknut, a kamo li disciplinarna istraga. Vederemo!

Na koncu još te smijemo ni ovo za boraviti, premda ne spada na veselice. Ovdješnji trgovac Andrej Punis pred dva mjeseca bio je postavio hrvatski napis na svoj dućan. Talijani pako, slijedeći svoju kulturu, namazali mu ju dva puta sa... Ali nek se ne boji g. Andreja Punis, jer to je samo u njegovu korist.

Već bi bilo skrajno vrijeme, da se naši ljudi opamete, te ne idu u talijanske dućane, da bogate one, koji nas mlate po glavi, te radije idu Andreju Punis. Zaključujemo: Do vidova kod druge veselice.

Kako se nređuje hrvatski na sudu u Bujam. Moguće da već nema u Istri kotarskog suda, koji bi tako omalčavačavo, dapače vrijedjao naš hrvatski jezik, kako to čini c. k. kotarski sud u Bujam. Gospodu Talijano na tom sudu uplašit hrvatski jezik valjda gore nego li španjolske bikove crvena marama, pa kad već moraju udovoljiti zakonu da na hrvatsko podnasko odgovaraju hrvatski, onda to čino ovako: 1) M 840/9/2.

Zaključak

U rješenju predlogu odvjetniku N. N. proti N. N., odmjeri se gori imenovanu odvjetniku za ovu predlogu K. 740, s opaskom da opominjemale troškove M 340/9/1 bele su već odmjereno od ovog suda sa isnosu K. 6.69.

C. k. kotarski Sud

Buje dne 5 Junija 1913

(L. S.) Podpis nečitljiv.

2) Ne H 24/1/1

Zaključak

U rješenju predloga odvjetniku N. N. za liquidacije troškove, obznanjuje se isti odvjetnik, da nije so moglo primiti u obzir njegov predlog jer troškove tudi naznačane bile su već odmjerene u dotične izvršne pravde.

C. k. kotarskog Suda

Buje dne 7 Junija 1913

(L. S.) Podpis nečitljiv.

Mi smo odgojeni tako, da smatramo pristotom svako vriedjanje, osobito pak vriedjanje jezika naroda, koji je u većini u Istri. To je svakako nepristojnost, koja dolži uličnjakom, a jest na sramotu akademsko izobraženih ljudi. Nisu dosta progona i razna šikaniranja našega naroda i jezika, nego nam se talijanska gospoda još i rugaju. U tome se odlukuje osobito porečki kotar. Na čast vam budi talijanska gospoda, kad se u vašoj prostoti i kajljavosti ne možete sramiti, ali doći će i vama crni petak, dan plaće i odmazde.

Sastanak pouzdanika Političkoga Društva u Livadah. Dne 31. ovoga mjeseca (četvrtak) na 9 i pol sati u jutro, obdržali će se u Livadah sastanak pouzdanika Političkoga Društva iz sudbenih kotara Motovun i Buje. Preporuča se, da svi pozvanici dodju na ovaj sastanak.

Iz Lovrečice. (Pred umaskim mandarinom.) Nečuvena progona i razna šikaniranja našega naroda sa svih strana, kojima je izvrgnut naš narod pod tiranjom umaska sinjorja na obćini, nastavlja se i dalje sa podvostručenom žestinom. Čovjek se zbilita mora pitati: gdje smo? Jesmo li u zemlji mandarina i zastrapa? Jesmo li u vjeku kulturo i jednako slobode za svih ili smo još u vjeku nasilne samovolje, ropstva i tiranije?

Evo tomu dokaza. U januaru 1911. obdržavao je naš rodoljub Augustin Babić ples u svojoj kući u selu Babićima nekoliko Lovrečice. Par dana kasnije bude pozvan na obćinu i tu kažnjen na 50 K globe, radi toga, jer da nije imao obćinsko dozvole za obdržanje plesa. U martu 1911. bio je ponovno radi sličnih stvari kažnjen na 540 K globe. Protiv svega toga naš je čovjek bio uložio utok, koji utok još ni dandanas nije riješen.

Sada dolazi na red ono, u čemu se odlukuje obćina Umag sa načelnikom „mangiacroati“ Manzutto.

Dne 8. t. m. bio je g. Augustin Babić pozvan na obćinu u Umag. Kad je stupio pred načelnika Manzutta, ovaj ga zapita, da li se sjeća, da je bio dne 18. I. 1911. kažnjen od obćine na 60 K globe radi toga, što je obdržavao ples bez obćinske dozvole. Naš mu čovjek odgovori, da se sjeća. Manzutto mu na to reče, da sad mora izvršiti kaznu t. j. da mora odmah 48 sati u zatvor. Naš mu čovjek odgovori, da je protiv one obćinske odluke učinio utok, koji još nije riješen i da zbog toga on nije prisiljen ni da plati globu ni da ide u zatvor. Sve to ne pomaže ništa. Manzutto mu odgovori, da on ne zna za nikakov utok i da na svaki način mora ići odmah za 48 sati u zatvor. Kad je Augustin Babić zapitao Manzutta, da li može platiti globu, mjesto da ide u zatvor, Manzutto mu odgovori, da može platiti, ali odmah.

Što će učiniti naš pošten Babić? Ni kriv, ni dužan on mora da plati globu ili da ide u zatvor, jer je to volja svemogućnog Manzutta.

G. Aug. Babić nije imao kod sebe dovoljno novaca, da plati globu, te je zato zamolio svemogućnog Manzutta, da mu dozvoli, da ide kući u Babiće po novac. Ali ovaj ni da čuje o tome, ili platio odmah sada ili odmah u zatvor.

Nakon dugog moljanja, daje napokon mandarin našem čovjeku 15 minuta vremena, da si potraži novac u Umagu, ali u pratnji jednog stražara. Naš je čovjek dakle aretiran! Zašto?

Srećom imade i u Umagu poštenih antimanzuttovaca, te našem čovjeku nije trebalo mnogo truda, da si nadje 50 K na posudu. Kad je novac donesao na obćinu, reče mu Manzutto: „nadajte se svaki čas još jednoj orakovo, zbog onih 540 K globe“.

Ovome događaju našeg poštenog čovjeka sa famoznim Manzuttom ne treba komentara.

Ovaj postupak prevrtuje već svaku mjeru čovječtva i ljudskog dostojanstva;

ni u Turskoj dije već tako; to se može dogoditi još u kojam kraju Kine od kojeg mandarina. To je sramota za cietu Austriju, da se takva šta t. njoj dogadja. A oblasti? Austrijske oblasti sule a naš narod trpi. Znatiželjni smo, kamo je umaski mandarin spremio onih 50 K, koje je nepovlastno utjerao od Babića.

Stranina i Jurina

Fr. Kaj je to neka potreba?

Jur. A iskat aventure, za čapat hleb kruha.

Fr. A viš Juro, sada komać razumem za kaj je Juvanin iz Zrenja so preporučival hrvacskim popom, učiteljem i učiteljicam za postole delat, da napuni svoj prazni trebuli i da se spasi od svoje mišerije.

Jur. A! to je oni Juvanin, ki je bil kapurijon proti našem plesu u Zrenju drugi dan po Ciriloven.

Fr. A, čekaj, ja ču ga preporučit dobro tim njegovim avantorom i čujom, da je kitil sve do Sovinjaka.

Jur. Ma ja još Jonu tuču znam.

Fr. A kega zlodija?

Jur. Bil sam u Zrenju i videl sam, da su Legin stan protvorili u postolareku butegu.

Fr. Kako to Juro razumet?

Jur. A videl sam, da su nosili dva vela postolina kako piranska barka dugi i svi razditi nutre krpac.

Fr. A brižna Lega kamo je pala!

Razne primorske viesi

Za štitele i učitelje. Na školama Družbe sv. C. i M. za Istru ispraznjeno je nekoliko učiteljskih mjesta. Učitelji i učiteljice, koji se žele natjecati za odnosna mjesta, neka se izvode prijaviti Družbinom Ravnateljstvu u Opatiju do 1. kolovoza o. g. Svoje molbe neka provide svjedocbama zrelosti, odnosno osposobljenja i svjedocbama dobroga vladanja.

Financijsko ravnateljstvo u Trstu obustavilo je podpunoma raznim obćinama isplaćivanje već utjeranih obćinskih nameta a da nije u tome ni obavjestilo obćine. Tek nakon ustmenog ispitivanja od Poncija do Pilata dozvalo se neke obćine, da je u god 1900-1910 porezna uprava iz naslova „obćinski nameti“ isplatila više nego je utjerala, te je usljed toga nazvala c. k. poreznim uredim, da obćinam ne isplaćuju tako dugo namet, dok ne budu pokriveno preplate.

Tim postupkom nagnalo je financijsko ravnateljstvo obćine u velike novčane neprilike. Obćine nemaju čime plaćati svoje činovnike i namjestenike, niti nabavljati školske potrebe, te im uobće ne najnužnije fali.

Radi toga koraka financijske uprave, koja tjera obćine u propast, imate bi oštećene oblasti obustaviti poslovanje.

Ali ni to nije dosta. Jedna istarska obćina uložila je još mjeseca svojim pritulzbu na fin. ravnateljstvo, a sa svim tim nije dobila obć. nameta a niti rješenja pritulzbe. Na ustmeno pitanje odgovoriste gospoda „mi smo već davno poslali na porezni ured“, a ovaj odgovara „da nije do-

bio ništa. Čini se, da se time hoće navlas rugati se s obćinama.

Molimo s toga naše zastupnike, da bi se znuzeli za našu obćine u toj stvari na nadležnom mjestu.

Dyorkinja traži se za 1 uru na dan. Poputati ulica Carduci 21. I. kat lijevo od 6-7 na večer. Nedjeljom 8-10 prije podne.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Lutrija u kojoj svaki dobije. U misli imamo turske srećke, jer po njihovom igranem nacrtu mora svaka srećka dobiti barem 400, u sretnom slučaju također 400.000 franaka u zlatu. Kupovina za tu izvrsnu srećku iznaša samo K 475 mjesečno i znači to uplaćivanje toliko, koliko ulaganje novca u šteditonicu, koji vlasnik turske srećke, bez obzira na zgoditke dobije, ako želi srećku opet prodati. Tko hoće dakle sa malim rizikom pokušati svoju sreću sa srećkama, u sretnom slučaju dakle obogatiti, u najneugodnijem slučaju pa dobiti veći dio ili u doglednom času uslijed rastuće kurzne vrijednosti također sav uplaćeni novac natrag, taj neka odmah naručiti izvrsnu tursku srećku, da može biti dionikom već budućeg vućenja dne 1. augusta o. g., kod kojeg će biti vučen glavni zgoditak 400.000 franaka i više nadaljnjih zgoditaka po 30.000, 10.000, 2500, 2000 i 1000 franaka. — Pojašnjuje i naručbe prima za srećkovo odjeljenje „Slovenske Straže“ g. Valentin Urbančić, Ljubljana. — Primaju se također priglasiti k nakupu srećaka austrijske razredne lutrije i dajuju zanesljivo i točne obavijesti.

Prometna bolesnička blagajna za građanske osoblje c. i kr. ratne mornarice u Puli.

Natječaj

Sa 1. septembra t. g. ima se kod gornje prometne bolesničke blagajne popuniti mjesto provizorskog kancelarijskog vježbenika.

Uvjeti za to jesu:

1. austrijsko državljanstvo;
2. tjelesno i duševno zdravlje;
3. neporočan predvirot;
4. zvanje i sposobnost za postignuće činovničkog mjesta;
5. poznavanje njemačkog jezika u govoru i pisanju i dobro poznavanje hrvatskog i talijanskog jezika;
6. neoženjen, te lakav mora vježbenik ostati, dok ne bude imenovan stalnim činovnikom.

Molitelji prošli vojne službe uživaju u istim okolnostima prednost.

Nakon šest mjesecne pokusne službe sa pripomoći od 100 K mjesečno, nakon udovoljenja sileći imenovanje za stalnog vježbenika sa pripomoći od K 1660 godišnje.

Iza dvogodišnje službe bili će vježbenik imenovan stalnim činovnikom blagajne.

Službovne prilike uređene su službovom pragmatikom a za mirovinu te obziru stalnih namještenika i njihovih udovica i sirota, uređene su ustanove zakonom od 16. decembra 1907. D. Z. L. br. 1.

Molbe imaju se podnijeti uredu prometne bolesničke blagajne, ul. Campomartio 31, najdulje do 15. augusta t. g.

Pula, 15. julija 1913.

Predstojnik.

1000

i tisuću slika i raznih predmeta sa muškat i senka odijela su u cjeniku, kojega razaslije badava Jugoslavenska rasprodavonica R. Stermecki, Celje, br. 314.

Javna zahvala

„Croatiji“ osjeguravajućoj za-zadruzi u Zagrebu, koja je uslijed požara prouzročenu nam štetu brzo i pravedno likvidirala, te nam po stručnjacima ustanovljenu odštetu najkulantnije isplatila.

Preporučamo s toga svakomu najtoplije „Croatiju“, taj naš jedini domaći osjeguravajući zavod.

U Križevcima, 10. julija 1913.

Prva hrv. tvornica drva za kofe, strojeva za pranje i risačih potrebština.

Hinko Schwarz v. r.

Novo čitanke na hrv. pučke škole u Istri. U c. kr. nakladi školskih knjiga u Beču izašle su **Druga čitanke** (za 2. i 3. škol. god.) i **Treća čitanke** (za 4. škol. god.). Čitanke su veoma lijepe, a stoje Druga K 1-20, a Treća K 1-40. Kako čujemo, u mjesecu će rujnu izaći i **Prva čitanke** (Početnica), pa će naši učitelji moći u nastajućoj školskoj godini uvesti u škole nove toli potrebite i željno očekivane čitanke. Bilo u sto dobrih časova! Kad izađe još i **Četvrta čitanke** (za 5. i 6. šk. god.) bit će naše škole snabdjevene — nadamo se — dobrim čitankama.

Za školsku god. 1913/14. držati će na prodaju uz ove nove čitanke i sve ostale školske knjige, potrebne za hrvatske škole naša tiskara u svojoj papirnici ulica Giulia broj 1. Time će odpasti česti prigovor roditelja, da se knjige ne mogu nigdje dobiti.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

la Campo Martio br. 5 - Podružnica Via Sissana 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovratnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni. Poslužba brza i točna.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo, Punať.

Plovitbeni red počam od 1. IV. 1913 do opoziva.

Redovite pruge po Kvarneru. Punať-Krk-Malinska-Omišalj-Rieka svaki dan tamo i natrag.

Baška-Punať-Rieka, svake sriede, petka i nedjelje tamo, četvrtka, subote i utorka natrag.

Rieka-Opatija-Lovran-Rab svake nedjelje i petka isti dan tamo i natrag.

Rieka-Opatija-Lovran-Lošinjvelli-Lošinjmal-luka Sv. Martin svake subote tamo i natrag.

Rieka-Opatija-Bell-Merag-Krk-Punať Baška-Lopar-Rab-Lošinjvelli-Lošinjmal-luka Sv. Martin-Nerezine svake sriede tamo, četvrtak natrag.

Rieka-Crikvenica-Baška-Rab-Lošinjmal-luka Sv. Martin-Lošinjvelli-Nowalja svakog ponedjeljka tamo, utorka natrag.

Vebnik-Sv. Marak-Šilo-Crikvenica svaki dan tamo i natrag, svakog utorka produženje do Rieke.

Glavna odpravništva:

na Rieci Riva Cristoforo Colombo 4, telefon 1264, — u Opatiji na vlastitom kiosku na gatu.

Balkanski rat

na razglednicama dobiva se u papirnici Laginja i dr. — Pula.

Kore od raka (Justine) kupuju se u via Ercole br. 21, III. pod lievo.

Steckenpferd-Lilienmilk-Sapun

od Bergmann & Co. Tetschen a/Elbe jest jedini sapun koji čuva kožu od sušenih pjega i uzdranja lipe, mekanu i lijenu put, što se sa dnevno dolazćim za hvalama može nepobitno dokazati. Komad po 80 para dobiva se u svim ličkararnama, drogerijama i parfumerijama. Ido se preporuča Bergmannova Lilienmilk-Sapun kao izvrsno sredstvo za njeđivanje raku sa gospođje. Cijena u tabama po 70 para kom. Dobiva se po svuda.

Širite „Našu Slogu“.

Važan oglas Hrvatske narodne i Slovenske Straže. - Čitajte! U današnjim teškim odnosajima možete obogatiti samo sa srećkom.

Turska srećka

Jest u tu svrhu prva i najpreporučljivija srećka.

- Jer imade šest vućenja na godinu,
- Jer iznosu glavni zgoditak svaku godinu 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000 i 200.000 franaka u zlatu.
- Jer svaka srećka mora dobiti najmanje 400 franaka.
- Jer je dakle za nju izdani novac siguran uložen kao u štedionici.
- Jer igra još dug niz godina i obrzi kupac nakon izplate kupovnine trajno pravo srećkanja bez svakoga nadaljega uplaćivanja.
- Jer iznaša mjesečni obrak samo 4 kruno 75 para i
- Jer pridobi kupac već nakon uplate prvog obroka izključivo pravo srećkanja.

POZOR! Buduće vućenje se vrši 2. kolovoza 1913. Glavni zgoditak 400.000 Fr. Nakon vućenja izaći hrvatski vjestnik o izvješćim brojevima.

VAŽNO! Primaju se također priglasiti k nakupu srećaka austrijske državne lutrije. Točne obavijesti šalje svakomu besplatno za srećkovo odjeljenje „Slovenske Straže“ g. Valentin Urbančić, Ljubljana. — Primaju se provizijski zastupnici uz ugodne uslove.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga na ograničeno jamćenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

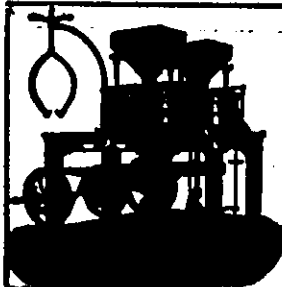
Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

NAJBOLJI ŽITNI MLINOVI,

uzarski strojevi, motori, gospodarski strojevi u najboljoj izradbi i najjeftinije izradjeni, priredjeni za svako tlo.

Mnoga poduzeća po nama uređjena u prometu.

Penude, prerađeni na zahtjev badava i bez poštarine od tehničke poslovnice

EMANUEL I OSKAR KRAUS, TRST, Via San Nicolò 2b.

Dobivaju se podpuno opreme za sva obrtnička i industrijalna poduzeća. Dostavljanje: hrvatski, slovenski, njemački i talijanski.

Oglasi, priposlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novce predbrojbu, oglašavanje šalje se naputnicom ili poštom pošt. štedionice u Beču sa administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovarajućem u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu malo stvari, a nesloga sve pokvari». Narodna poslovica.

odgovorni urednik Jerko J. Mahulja.

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Glufla 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju neopodpisani i ne tiskaju, ne frankirani ne primaju.

Predplata sa poštarijom stoji 10 K u obće, } nagodine
5 K za sećajke }
ili K 5.—, odnosno K 2.50 n. }
pol godine.

Izvan carevine više poštarina
Plaća i utužuje se u Pul.

Pojedini broj stoji 10 h., za ostali 20 h., koji u Puli toll izvan isto.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Laginja i dr. Vica Glufla br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplate

Poziv na predplatu!

Evo je prošlo i prvo polugodište a da mnogi naši predplatnici nisu poslali predplate. Imade ih dapače mnogo i mnogo takovih, koji nisu poslali predplate ni za lanjsku godinu.

Podsjećamo ovime sve naše cijenjive predplatnike, da urede svoje račune sa upravom i pošalju predplatu, a one okorjele dužnike opominjemo, da podmirimo predplatu, da ih ne zateče jednoga dana sudbeni poziv za podmirenje predplate, što će im prouzročiti veće troškove. Kad takovi nemaju toliko savjesti i duševnosti, da je nepošteno držati list a neplaćati ga, s takovima ne ćemo ni mi imati nikakvog obzira.

Pula, mjeseca julija 1913.

Uprava „Naše Sloge“.

Godišnji izvještaj Družbinih škola u Puli.

Školska godina 1912.—1913. završena je u svim Družbinim školama dne 15. julija svečanom zahvalnicom u crkvi Majke Božje u Sijani, uz prisušće c. kr. kotarskog školskog nadzornika g. Barbalčića, djece predvođene učitelstvom, te mnogobrojnog naroda, tako, da je crkva bila upravo dubokom puna. Iza crkvene svečanosti razdijeljena su svjedočbe, a zatim se djeca veselo razidjela na dvomjesečno odmaranje.

Važniji događaji tekom školske godine bili su ovi: Dne 16. sept. 1912. početak škole uz običajnu crkvenu svečanost. Početkom mjeseca studenoga inspicirao je škole veleuč. g. prof. Vjekoslav Spinčić, predsjednik Družbe. Novoimenovani c. k. kotarski školski nadzornik g. Barbalčić više puta je obtao sve škole. Preko godine djeca su se tri puta isprovjedala i pričestila, a neka su primila i sv. Krizmu. I ove godine priredila su djeca običajnu „Božićnicu“, a na 15. lipnja drugu zabavu. Obje su uspjele veoma lijepo, na obće zadovoljstvo mnogobrojnih učesnika. I na zabavi Narodnog Blagdana sudjelovala su djeca skladnim pjevanjem. Bila su priredjena i dva izleta: jedan u Pomer, a drugi, sa starijom djecom na izletu u Pazin. Zdravlje djeca bilo je u obće veoma povoljno. Veleuč. g. dr. H. Martinz pregledao im je oči i ciepio boginje. Od 1. junija bila je u družbinim školama uvedena samo dopodnevna obuka. Koncem školske godine bila je priredjena u Citanici izložba ženakih ručnih radnja, koje su izradile marne učenice pod vodstvom vriednih naših učiteljica. Sama izložba imala je prekrasan izgled i se je divio ljepoti i savršenosti pojedinih radnja, koje su najbolje pokazivale, koliko

se može postići marljivošću i dobrom voljom.

Ove godine bilježimo jedan veliki napredak u našem školstvu, t. j. otvorenje dviju novih škola (na Kastanjeru i Verudi) i sistemizaciju mjesta posebnog vjeroučitelja za družbine škole, tako da do sada imamo pet škola sa 11 razreda i jednom usporednicom, a 13 učiteljskih sila, uključiv ovamo i vjeroučitelja.

Broj djece i napredak u pojedinim školama bio je sljedeći:
Trorazredna muška škola Sijana: Broj djece 236, ocjenjenih 225, neoocjenjenih 11, promaknutih s odlikom 84, prvim redom 137, skupa 171; nepromaknutih 54. Postotak uspjelih 76 po sto, neuspjelih 24 po sto.

Trorazredna ženska škola Sijana: Broj 179, ocjenjenih 172, neoocjenjenih 7, promaknutih odlikom 28, prvim redom 107, skupa 135, nepromaknutih 37. Postotak uspjelih 78 po sto, neuspjelih 22 po sto.
Dvorazredna mješovita škola Kastropola: Broj djece 96, ocjenjenih 93, neoocjenjenih 3, promaknutih odlikom 16, prvim redom 67, ukupno 83, nepromaknutih 10. Postotak uspjelih 89 po sto, neuspjelih 11 po sto.
Dvorazredna mješovita škola s usporednicom Kastanjer: Broj djece 165, ocjenjenih 158, neoocjenjenih 7, promaknutih odlikom 84, prvim redom 95, skupa 129, nepromaknutih 29. Postotak uspjelih 82 po sto, neuspjelih 18 po sto.

Jednorazredna mješovita škola Veruda: Broj djece 64, ocjenjenih 48, neoocjenjenih 6, promaknutih odlikom 8, prvim redom 23, skupa 36, nepromaknutih 12. Postotak uspjelih 75 po sto, neuspjelih 25 po sto.
Kako se vidi, napredak je uobće dobar, a u nekim školama dapače izvrstan. To nam je najboljim jamstvom uspjeha naših škola i za budućnost.

Sveukupni broj djece, koja su pohađala ove godine Družbine škole, na koncu školske godine iznosi 730. Ljepi je to broj ali bi morao i mogao biti barem dvaput toliko, kad ne bi mnogi i mnogi hrvatski roditelji svojom djecom punili tuđinske škole. Neki se izgovaraju, da u družbinim školama nema mjesta, jer da su i onako prepune. Istina je to, i mi se veselimo toj istini, jer dokazuje, da je u Puli velik broj našega pomlatka — uzdanice naše. Medjutim Družba nastoji, u koliko joj sredstva dopuštaju, da zadovoljava našim školskim potrebama. Eto, ove godine dobismo dvije nove škole, a za sljedeću godinu idemo jedan veliki korak napred: otvorit će se nova dvorazrednica u Velom Vrhu, škola na Kastanjeru proširit će se na četvorazrednicu, a ona u Verudi na dvorazrednicu. Sada tek do naših ljudi stoji, da svojom djecom napune sve te školske zgrade. Mi ne ćemo, kao naši protivnici, da u našim školama raznorodujemo tuđu djecu; mi tek tražimo, da naše djeca idu u naše škole. I sramota će biti našim ljudima, ako broj djece u hrvatskim školama sljedeće godine ne predje 1000. Dani i mjesta upijavanja za dođuću školsku godinu bit će na vrijeme

objavljeni, a medjutim očekujemo od svih hrvatskih roditelja, koji imaju djecu za školu, da iste upišu u narodne škole.

Sastanak pouzdanika Političkoga Društva u Roču.

I sama narav bila je s nama dne 23. ovoga mjeseca, kad se posle podne održao sastanak pouzdanika Političkoga Društva iz mjesno obćine Roč u Roču. Noć prije i skoro celo ono jutro je kišilo, te smo se hojali, da će nam nevrime sve pokvariti, a kad tamo, još prije podne ogranulo žarko sunce a pala kiša ohladnila je zrak, te polila cestu, tako da je bilo baš ugonu hoditi, te se mnogobrojni narod odazvao pozivu Političkoga Društva i pohrlilo na sastanak u gostionu I. Martina u Roču.

Sastanku je predsjedao predsjednik Političkog društva g. dr. D. Trinajetić. Sastanku su prisustvovali i narodni zastupnici Fran Flego, I. Sancin, župnici Ražička i Flego, te više učitelja. Više svećenika se ispričalo, jer su bili zaokupljeni istodobnim svećeničkim sastankom u Brdu (Plomin).

Sastanak je tekao u najboljem redu. Predsjednik je protumačio narodu svrhu Političkoga Društva, osobito svrhu sadašnjeg pokreta. Bavio se narodnim zastupstvom u Beču i u pokrajini. Osvrnuo se obširno na događaje zadnjih godina, kad je talijansko nasilje prevrnilo svaku mjeru, te se svi hrvatsko-slovenski zem. zastupnici moraju držati gesta: sve za obraz a obraz ni zašto.

Liepo je po pučku govorio, nar. zastupnik Fran Flego. U dugom govoru, popraćenom finim humorom, dotaknuo se naš Flego i narodnih mana, osobito mane prekomjernoga pića, što je uzrok mnogo naše nevolje, ne samo pojedinaca, nego naroda u obće. Govorio je Flego onatim narodnom biću. Mi govorimo hrvatski jezik, te smo radi toga Hrvati, i s našim hrvatstvom moramo se ponositi. Svaki se najzadnji talijanski pekljar ponosi sa talijanstvom, nemojmo dakle ni mi zatajivati što je naše. Tumačio je narodu moć organizacije i kako svaki može lahko postati član Političkoga Društva, jer nije baš teško odkinuti dvie krune na godinu, kad dobro znamo, koliko se hiljada potroši na nepotrebne stvari, kao na prekomjerno piće, na duhan itd.

Narodni zastupnik Sancin izvjestio je o radu zem. zastupnika i o dugom nezastavu sabora te o priilikama u kulturnom vijeću.

Gosp. Matijavac, obć. tajnik predložio je na glasovanje razne rezolucije, jednake onima, prihvaćenim na sastanku, dne 16. 7. u Buzetu.

Govorili su još župnik iz Roča veleuč. g. Ražička, preporučujući svima, da pomno slijede nauku i nauke, koje su čuli, te nek se svi oduševljeno primu narodnoga posla. G. A. Belanić izrekao je nadu u bolju našu budućnost, dok nam bude naš narodni kvas — naše seljačko čim bolje gospodarski jako i duševno zdravo.

Slijedio je predlog pouzdanika u pouzdaničko vijeće, te se tom prilikom izmijenilo više misli i povelja rasprava o raznim pitanjima.

Nakon toga je predsjednik Političkoga Društva zaključio ovaj u istnu lijepo ispalii sastanak.

Red je sada na našim ljudima u Roču, da njeguju posijano sjeme, neka ono urodi dobrim plodom.

Novi rat na Balkanu.

Pula, 30. julija 1913.

Sa ratilata nema više krvavih vijesti o sukobima, tek dolazi još do malih okršaja između Grka i Bugara. Na ostalim bojistima nastalo je primirje.

Mirovni delegati su otputovali u Bukarešt, gdje će se voditi pregovori o miru, koji su započeli danas. Ima velike nade, da će mir biti sklopljen još ovaj tjedan. Srbski rahljevi bili će prihvatljivi za Bugariku, jedino bi zahtjev ratna odšteta mogao naići na odpor. Srbi će pri mirovnim pregovorima zahtjevati od Bugara, da se ispune ovi uvjeti: da se Srbiji prepuste sva područja što ih je srpska vojska zaposjela u zadnjem ratu. O-im toga da se provede regulacija stare srpsk. međe i da Bugarika plati ratnu odštetu.

Glede grčkih zahtjeva se govori, da će biti teški i da je grčki ministar predsjednik Venizelos izjavio, da se Grčka ne može odreći Kavale. Točne uvjete mira počnati će srpski i Grčki delegati na sutrašnjoj konferenciji.

Bugarska stoji na stanovištu, da bi bukareški dogovori imali provizorni značaj, a da postanu pravomoćni tekar onda, ako je potvrdi Europa. Bugarski delegati zastupat će lakodjer mnijenje, da o onim točkama, o kojima ne bude postignut sporazum, neka rasudi Europa.

U ovom sporu igra do sada veliku ulogu Rumunjska. Koliko se može do sada proauditi, postupak Rumunjske je do sada postlan i pravedan, jer hoće da se sklopi pravedan mir za svih.

Turska je bila u svom napredovanju bez odpora sa strane Bugarske prodrla preko stare bugarske međe. Ali je brzo uvidila ozbiljnost i pogibelj tog koraka, pak je brzo povukla svoje čete iz Bugarske. Razumljivo se po sebi, da Turci, po starom običaju, kadugod prolaze uništaju sve ognjem i mačem, kojim ne milosrdno kršćansku raju, starce i djecu. Uza sve opomene Europe Turska neće da zapusti Doinopolje i krajeve u Macedoniji. Europa jedna nema valjda moći, da turskog divljaka istjera iz krajeva, koje su joj balkanski saveznici uzeli, niti ugleda da pristili Tursku da poštuje londonaki mir. Europa o tome komodno drži konferencije (to da učini s Turskom, a dotle Turčin ubija i muči kršćansku sirotinju. Tako se Europa do danas još nije odlucila na odlučan korak proti Turskoj. Europejski diplomati spremaju se tekar da sastave notu, u kojoj će pozvati Tursku da povuče